

Tip na vycházku za netopýry:

Obora Holedná

Obora Holedná je poměrně rozsáhlým komplexem zachovalého listnatého lesa ležícím v bezprostřední blízkosti zástavby - v intravilánu města Brna mezi městskými částmi Kohoutovice, Bystrc, Jundrov a Komín. Obora slouží především k chovu muflonů a daňků, kteří se zde volně pohybují, a proto je celý prostor o rozloze 327 ha oplocen. V menším vnitřním výběhu je možné pozorovat také prasata divoká. Procházku areálem zpestřují dvě naučné stezky.

Obora představuje pro netopýry ideální stanoviště. Důvodem je jednak výskyt pestrého společenstva listnatých stromů, které poskytují netopýrům rozličné úkryty v dutinách a štěrbinách a bohatou nabídku hmyzí potravy. Dalším významným faktorem je přítomnost stojaté i tekoucí vody. Stojatá voda, reprezentovaná uměle zbudovanými jezírky, slouží jako napajedla nejen pro zvěř, ale i pro netopýry, kteří sem létají pít z širokého okolí. Drobné vodní toky netopýři zase využívají jako migrační trasy a důležité orientační body v krajině. Vyskytují se zde jak druhy synantropní (v blízkosti člověka žijící), tak druhy typicky lesní. Do první skupiny patří netopýr rezavý, n. večerní, n. hvízdavý, n. nejmenší nebo n. velký. Typicky lesními zástupci jsou pak netopýr velkouchý, n. ušatý, n. dlouhouchý, n. řasnatý a n. vodní. Velmi významné je také zdejší pozorování netopýra obrovského, největšího evropského letouna s rozpětím křídel až 46 cm a váhou 60 g, který byl v ČR dosud zaznamenán jen velmi ojediněle.

Na jednom z jezírek (1) je možné zahlédnout pestře zbarvené kachničky mandarínské.

Jezírka (zastavení 2, 3) slouží jako napajedla pro zvěř i netopýry. Stanoviště poskytuje netopýrům bohatou nabídku potravy i úkryty v dutinách a štěrbinách okolních starých stromů.

Navržená trasa vycházky

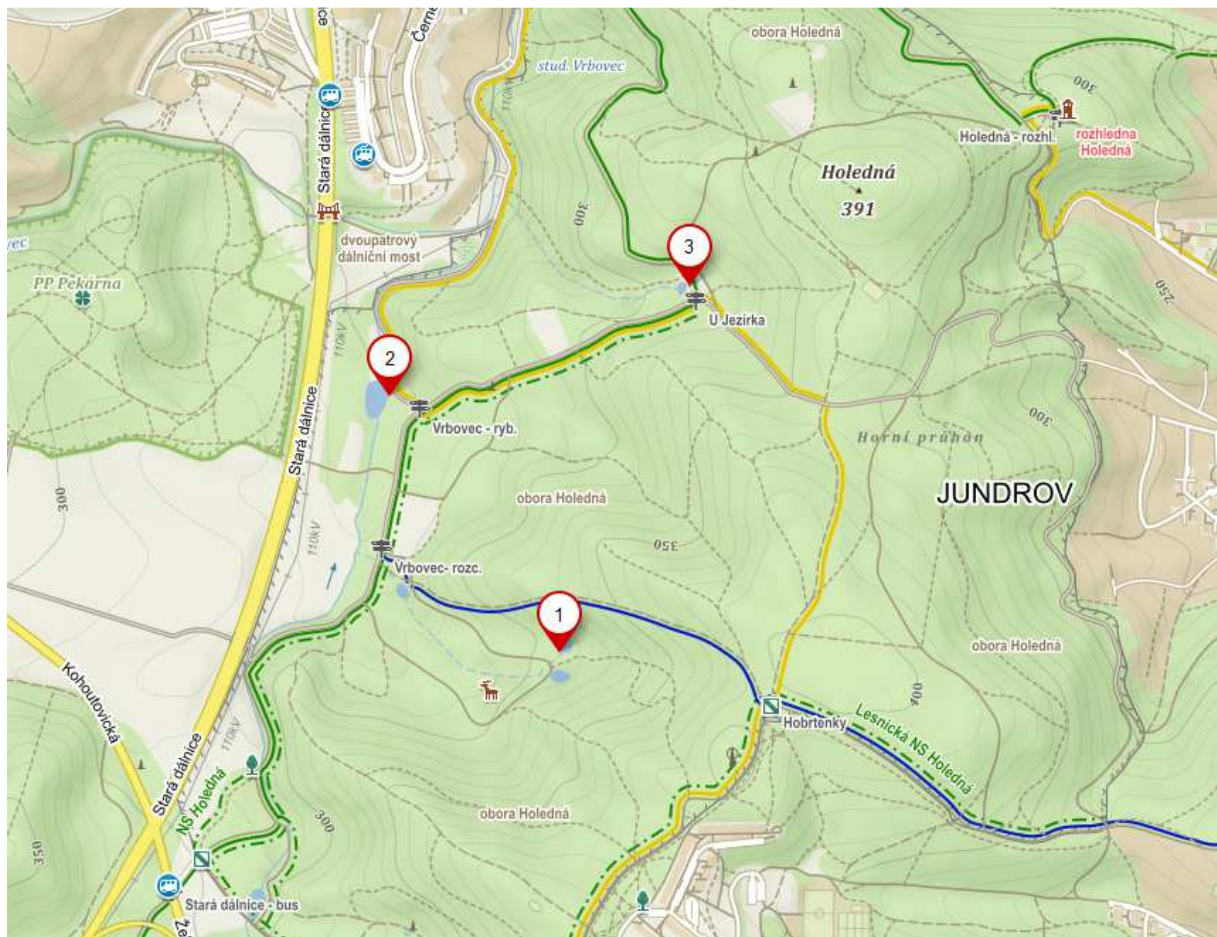
Ideálním místem pro vstup do obory je brána nacházející se v blízkosti zastávky MHD Stará dálnice. Ihned za ní naleznete altán a počátek interaktivní dětské naučné stezky (NS). Vydejte se po ní a dále pokračujte po bezprostředně navazující Lesnické NS vedené po asfaltové cestě. Na první odbočce vpravo vystoupejte po zpevněné cestě do mírného kopce k jezírům (1). Odtud můžete sejít zpět na asfaltovou Lesnickou NS po další zpevněné cestě a pokračovat k dalším dvěma lokalitám s jezírky (zastavení 2 a 3). Všechny tři vodní plochy (1, 2, 3) jsou pro netopýry velmi atraktivní, protože jim slouží jako napajedla, a tudíž jsou ideálními místy pro jejich pozorování. Můžete zde potkat následující druhy:

Jako první vyletují večer **netopýři rezaví**. Lze je spatřit lovit ještě za světla vysoko v otevřeném prostoru (*typická větší silueta s dlouhými úzkými křídly, frekvence 18-26 kHz*). Podél stromů a keřů, často po stejné dráze tam a zpět, létá **netopýr večerní** (*velikost těla podobná jako u n. rezavého, avšak silueta s kratšími a širšími křídly, frekvence 24-27 kHz*). Naši dva nejmenší netopýři, **n. nejmenší** a **n. hvízdavý**, se často svým typicky třepotavým letem pohybují kolem korun stromů (oba druhy jsou si velmi podobné a dlouhou dobu byly považovány za jediný druh, rozlišit je lze na základě frekvence (*n. nejmenší – 52-57 kHz, n. hvízdavý – 43-49 kHz*). **Netopýr velký*** patří mezi velké druhy netopýrů (*rozpětí křídel dosahuje 40 cm, frekvence 30-35 kHz*). Jeho potravou jsou převážně střevlíci, které sbírá z povrchu půdy. Létá proto nízko nad vegetací a tiché signály vysílá k zemi, je proto obtížnější jej detektorem zachytit.

Blízko vegetace, kolem korun stromů, loví **netopýr ušatý nebo n. dlouhouchý** (*středně velké druhy s nápadně velkými ušními boltci, signály vysílají na podobné frekvenci 25-35kHz, nelze je od sebe pomocí detektoru odlišit*), dále **netopýr řasnatý*** (*menší druh netopýra, frekvence 32-48 kHz*) a také **netopýr velkouchý*** (*široká křídla, frekvence 41-48 kHz*). U prvního zastavení trasy (1) byly během průzkumu opakovaně odchyceny desítky kojících samic tohoto druhu. Těsně nad vodní hladinou jezírek pak loví potravu **netopýr vodní** (*středně velký netopýr, frekvence 38-47 kHz*).

Netopýři se mohou podle aktuální potravní nabídky vyskytovat a lovit i na řadě dalších míst. Buďte tedy stále ve střehu a detektor mějte zapnutý po celou dobu vycházky.

* Hvězdičkou jsou označeny obtížněji detekovatelné druhy, pro jejichž spolehlivé rozlišení je třeba více zkušeností s používáním detektorů.

Tip na další zajímavé pozorování: Při bedlivém sledování můžete v jezírkách spatřit také další živočichy, např. čolka obecného a horského nebo užovku obojkovou (3). Na jednom z jezírek (1) lze pozorovat také pestře zbarvené kachničky mandarínské – druh pocházející z JV Asie, který je v ČR chován zejména pro okrasu v uzavřených areálech. Od roku 2011 je však opakovaně zaznamenáváno i jeho hnízdění ve volné přírodě, a to zejména v Jihomoravském kraji.

Netopýr velkouchý, zástupce lesních druhů.

Netopýr večerní, typický synantropní druh.

Autoři fotografií: 1,3,4 Lenka Bartoničková, 2 Wikimedia Commons, 5 Jaroslav Červený, 6 Daniel Horáček.